

Organisering av spesialistutdanningen for leger i SSHF

Dokumentplassering:

1.6.8.2-57

Godkjent dato:

09.03.2021

Revideres innen:

09.03.2023

Sist endret:

09.03.2021

Revisjon:

2.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Utdanning/Leger i spesialisering (LIS) ENDRINGER FRA FORRIGE VERSJON: []

Ny [spesialistforskrift](#) for leger i spesialisering trådte i kraft 01.03.2017 for LIS1 og 01.03.2019 for LIS2/3. Forskriften beskriver helseforetakenes ansvar og rolle i ny ordning for spesialistutdanningen og dette dokumentet beskriver hvordan dette ansvaret skal organiseres og følges opp i SSHF.

Som figuren nedenfor viser har avdelingssjef, utdanningskoordinerende lege, LIS-koordinator, utdanningsansvarlige leger, LIS-veileder og arbeidsgruppe for LIS1 sentrale roller i ny ordning for spesialistutdanningen. Videre beskriver dokumentet hvilket ansvar og oppgaver de ulike rollene innehar. Til sist i dokumentet følger en begrepsavklaring for viktige begrep i LIS-utdanningen, med linker til relevante nettsider.

Utlysning/ ansettelse:

Det ble bestemt i juli 2015 at LIS 2/3 skal være fast ansatt i helseforetakene. De skal tilsettes i den spesialiteten foretaket lyser ut stilling i. De regionale helseforetakene skal sørge for at regionens behov for spesialister blir dekket. LIS skal få tildelt utdanningsplan for hele utdanningsløpet ved ansettelse. De skal få nødvendig veiledning og supervisjon og helseforetaket som utdanningsinstitusjon er forpliktet til å legge til rette for at LIS kan få fullført utdanningen sin i henhold til den individuelle utdanningsplanen.

Utarbeidet av: Kari Johanne Eikeland Benitez	Fagansvarlig: Kari Johanne Eikeland Benitez	Verifisert av: []	Godkjent av: Organisasjonsdirektør Nina Føreland	Dok.nr: D50306
--	---	----------------------	--	--------------------------

		Organisering av spesialistutdanningen for leger i SSHF			Side: 2 Av: 6
Dokument-id: I.6.8.2-57	Utarbeidet av: Kari Johanne Eikeland Benitez	Fagansvarlig: Kari Johanne Eikeland Benitez	Godkjent dato: 09.03.2021	Godkjent av: Organisasjonsdirektør Nina Føreland	Revisjon: 2.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Utdanning/Leger i spesialisering (LIS)

LIS1-arbeidsgruppen

Avdelingssjefer ved Kirurgisk avdeling SSK og SSA, Medisinsk avdeling SSK, SSA, SSF og avdelingssjef PSA har ansvaret for å peke ut en representant hver til LIS1 arbeidsgruppe. Gruppen ledes av utdanningskoordinerende lege. Gruppen har ansvaret for:

- Å oppdatere læringsmålsplanen (læringsaktivitetene) i Kompetanseportalen for LIS1 ved behov, med bistand fra Kompetanseenheten
- Evaluere og revidere opplegget for LIS1 ved behov (fellesdelen av introduksjonsuken og felles kurs)
- Organisere introduksjonsdagene i sin avdeling når det kommer nye LIS1
- Kompetanseenheten bidrar med fasilitering og organisering av Introduksjonsuken
- Arbeidsgruppen selv identifiserer behovet for å møtes eller behovet identifiseres av utdanningskoordinerende lege som så kaller inn arbeidsgruppen til møte

Spesialitetsvise utdanningsutvalg og utdanningsansvarlige (over)leger

De spesialitetsvise utdanningsutvalgene skal være sammensatt av deltakere fra alle relevante lokasjoner og ha minimum én LIS representant. Gruppen velger selv en leder som er utdanningsansvarlig lege for aktuelle spesialitet i SSHF. Utdanningsutvalgenes ansvar vil være:

- Gjennomgå og oppdatere læringsmålsplanene i Kompetanseportalen. Videreutvikle felles læringsaktiviteter og arenaer i hele SSHF. Leder kan få hjelp av superbrukere til å gjøre endringer i planene
- Utnevne en representant til det regionale spesialitetsvise rådet i aktuelle spesialitet (gjærne leder av gruppen)
- Organisere eventuelle rotasjonsavtaler mellom lokasjonene for at LIS skal oppnå flest mulig læringsmål i SSHF
- Komme med ønsker for rotasjonsavtaler med andre foretak/private institusjoner
- Komme med innspill til felles læringsaktiviteter som er ønsket i SSHF inkludert å evaluere kurs i FKM
- Være bindeledd til utdanningskoordinerende lege i SSHF
- De spesialitetsvise utdanningsansvarlige legene har et spesielt ansvar for å kjenne læringsmålsplanene og de offentlige utdanningsplanene i egen spesialitet godt, både for å kunne revidere dem ved behov, og for å kunne være en støtte for avdelingenes utdanningsansvarlige leger samt overordnet utdanningskoordinerende lege i arbeidet med å tilrettelegge for utdanning i SSHF

Avdelingsvise utdanningsutvalg og utdanningsansvarlige (over)leger

Alle avdelinger med LIS skal ha et utdanningsutvalg og en utdanningsansvarlig (over)lege. Avdelingen kan selv sette sammen utvalget utfra hva som synes hensiktsmessig for aktuelle avdeling, skal imidlertid ha både overlege- og LIS-representant(er). Disse har ansvaret for å bistå avdelingsleder med dennes utdanningsrelaterte oppgaver, herunder:

- Tilrettelegge for utdanning i avdelingen, læringsaktiviteter, tilstrekkelig supervisjon med mer
- Internundervisning

 SØRLANDET SYKEHUS		Organisering av spesialistutdanningen for leger i SSHF			Side: 3 Av: 6
Dokument-id: I.6.8.2-57	Utarbeidet av: Kari Johanne Eikeland Benitez	Fagansvarlig: Kari Johanne Eikeland Benitez	Godkjent dato: 09.03.2021	Godkjent av: Organisasjonsdirektør Nina Føreland	Revisjon: 2.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Utdanning/Utdanning/Leger i spesialisering (LIS)

- Støtte til veiledning (ev. også gruppeveiledning)
- Lede evalueringskollegium
- Sørge for rotasjoner mellom seksjoner i avdelingen, og ev. til andre avdelinger etter avtale
- At spørsmål relatert til spesialistutdanningen bringes videre til det spesialitetsvise utdanningsutvalget
- De avdelingsvise utdanningsansvarlige legene har et spesielt ansvar for å kjenne læringsmålsplanene og de offentlige utdanningsplanene i egen avdeling godt, både for å kunne tilrettelegge for utdanning i avdelingen, og for å kunne være støtte for LIS, veiledere og avdelingsleder ved spørsmål knyttet til utdanning

(For enkelte små spesialiteter/avdelinger med bare én lokasjon og én spesialitet, vil de spesialitetsvise utdanningsutvalgene/utdanningsansvarlige legene og de avdelingsvise utdanningsutvalgene/utdanningsansvarlige legene være en og samme sak. Men for spesialiteter med flere lokasjoner og avdelinger med flere spesialiteter, vil det være viktig å ha både avdelingsvise og spesialitetsvise utdanningsutvalg, for å dekke de ulike oppgavene.)

Veiledningsgruppe

Det er et krav til de som skal være veiledere i ny spesialiststruktur at de har formell veilederkompetanse. Det er også et læringsmål for LIS 2/3 at de skal bli gode i å veilede og gi supervisjon. SSHF må derfor holde veiledningskurs minimum hvert halvår. Flere i starten for å dekke opp for etterslepet. Kursene bør holdes av leger ansatt i foretaket som har en andel av sin stilling avsatt til dette. For å dekke behovet for veiledningskurs bør det være en gruppe på 4 personer som sammen har ansvar for å holde og videreutvikle veiledningskursene. Gruppens ansvar vil være:

- Holde veiledningskurs hvert semester
- Videreutvikle veiledningskursene inkludert gruppeveiledningskurs
- Utvikle supervisjon- og kompetansevurderingsseminarer

Felles kompetansemål

Det er utarbeidet kurs for å dekke læringsmål i felles kompetansemål. PedKom 1 (for LIS1), 2 og 3 (for LIS 2 og 3) arrangeres av LMS. De arrangerer også andre kurs i kommunikasjon som LIS kan delta på hvis ønskelig. Det er også satt ned en gruppe med representanter fra fagavdelingen og forskningsenheten som har utarbeidet et kurs i kvalitetsforbedring, forskningsforståelse og kunnskapshåndtering. Dette kurset kjøres årlig eller pr semester etter behov. Det er en egen arbeidsgruppe som jobber med dette kurset. Kursvirksomheten og innholdet i kurset koordineres av utdanningskoordinerende lege.

Kompetanseportalen

Kompetanseportalen (Dossier) er verktøyet alle LIS bruker til å dokumentere sin kompetanse og utdanningsløp, inkludert læringsmål og referat fra veiledningssamtaler. Dette brukes til å søke spesialistgodkjenning hos Helsedirektoratet. Kompetanseenheten lokalt er forvaltningsansvarlig for kompetanseportalen i SSHF og kontaktpunkt i foretaket ovenfor Sykehuspartner. Kompetanseenheten kan gi råd og støtte i opplæringen ute i avdelingene og kan kontaktes ved spørsmål. Enheten kan også hjelpe til med å legge inn endringer i læringsmålsplanene.

		Organisering av spesialistutdanningen for leger i SSHF			Side: 4 Av: 6
Dokument-id: I.6.8.2-57	Utarbeidet av: Kari Johanne Eikeland Benitez	Fagansvarlig: Kari Johanne Eikeland Benitez	Godkjent dato: 09.03.2021	Godkjent av: Organisasjonsdirektør Nina Føreland	Revisjon: 2.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Utdanning/Leger i spesialisering (LIS)

Det finnes allerede mange superbrukere blant administrativt personell ute i avdelingene. Disse kan hjelpe avdelingsledere med å tildele læringsmålsplaner og å oppdatere læringsmålsplanene i avdelingene etter beskjed fra utdanningsansvarlig lege.

Det pågår for tiden et arbeid med at også annen kompetanse skal dokumenteres i Kompetanseportalen, og det vil komme egne kompetanseplaner med kompetansekrav som arbeidsgiver stiller sine ansatte for at de skal kunne gå i sine stillinger (brannvernkurs, HLR-kurs mm, samt fagspesifikk opplæring av nyansatte leger). Kompetanseportalen vil da etter hvert inneholde både læringsmålsplaner (som refererer til utdanningskrav) og kompetanseplaner (som referer til kompetansekrav satt av arbeidsgiver).

Avdelingslederens ansvar

Avdelingsleder har ansvar for å ansette LIS1 og LIS2/3. De har også ansvar for at det foreligger en generell, offentlig utdanningsplan for spesialitetene i avdelingen og at LIS får tildelt veileder som sammen med LIS utarbeider en individuell utdanningsplan ved oppstart. Se også Funksjonsbeskrivelse for veiledere i SSHF. Avdelingsleder skal

- Tildele LIS riktige læringsmålsplaner i Kompetanseportalen ved oppstart (eller delegere dette)
 - o LIS1: Felles kompetansemål del 1 + Kliniske læringsmål for del 1 (for LIS1 med tredelt tjeneste skal de ha én klinisk læringsmålsplan for somatikk og én klinisk læringsmålsplan for psykiatri).
 - o LIS2/3: Felles kompetansemål (FKM) + læringsmålsplanen for aktuelle spesialitet. For indremedisinske og kirurgiske spesialiteter skal LIS tildeles både del-2-planen for hhv. Felles læringsmål for indremedisinske spesialiteter (FIM) eller Felles læringsmål for kirurgiske spesialiteter (FKI), og del-3-planen for aktuelle spesialitet.
- Tildele LIS veileder ved oppstart
- Sørge for at det settes av tid til veiledning i arbeidsplanene til LIS og veiledere
- Sørge for at LIS har individuell utdanningsplan
- Godkjenne læringsmål i Kompetanseportalen (eller delegere dette)
- Peke ut representanter til avdelingens utdanningsutvalg og sammen med utvalget organisere utdanningen i avdelingen, se under Avdelingsvise utdanningsutvalg
- Peke ut representanter til de spesialitetsvise utdanningsutvalgene

Utdanningskoordinerende lege

- Koordinerer spesialistutdanningen i SSHF
- Sitter i fagrådet for RegUt i HSØ
- Kaller inn til møter og leder arbeidet med kurs i FKM for hele foretaket
- Sikrer at det holdes veiledningskurs, supervisionskurs og at veiledere får mulighet til å oppdatere sin kompetanse
- Bidrar inn i siste del av søknadsprosessen om at SSHF blir godkjent utdanningsinstitusjon i de ulike spesialitetene
- Bindeledd mellom utdanningsutvalgene og sykehusledelsen

		Organisering av spesialistutdanningen for leger i SSHF			Side: 5 Av: 6
Dokument-id: I.6.8.2-57	Utarbeidet av: Kari Johanne Eikeland Benitez	Fagansvarlig: Kari Johanne Eikeland Benitez	Godkjent dato: 09.03.2021	Godkjent av: Organisasjonsdirektør Nina Føreland	Revisjon: 2.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Utdanning/Utdanning/Leger i spesialisering (LIS)

- Bindeledd mellom HFet og HDir
- Bindeledd mellom HFet og andre HF og hjelper med avtaler mellom HF og eventuelt også regioner
- Rapporterer til organisasjonsdirektør og foretaksledelsen
- Holde møter årlig - hvert halvår med lederne for de spesialitetsvise utdanningsutvalgene (utdanningsrådet i SSHF)
- Lede arbeidsgruppen for LIS1

Sykehusledelsens ansvar

Påse at avdelingsledere følger opp sitt ansvar. Ta beslutninger som påvirker foretakets økonomi. Beslutte hvordan utdanningen skal organiseres i foretaket.

Begrepsavklaring

- *Offentlig/generell utdanningsplan:* overordnet plan for utdanningen per spesialitet per foretak. Alle offentlige/generelle utdanningsplaner for alle spesialiteter for alle foretak er tilgjengelig gjennom <https://spesialisthelsetjenesten.no/lis/utdanningsplaner-i-virksomhetene>
- *Læringsmålsplan:* Læringsmål som må oppnås for å bli godkjent spesialist. Disse er forskriftsfestet og kan ikke endres lokalt. Bare læringsaktivitetene som anbefales for å oppnå læringsmålene kan til dels endres lokalt. Læringsmål dokumenteres i Kompetanseportalen. Alle læringsmål for alle spesialiteter er tilgjengelig gjennom <https://www.helsedirektoratet.no/tema/autorisasjon-og-spesialistutdanning/spesialistutdanning-for-leger>
- *Læringsaktiviteter:* kurs, prosedyrer og annet som anbefales for å oppnå spesifikke læringsmål. Læringsaktiviteter kan delvis tilpasses lokalt. Også læringsaktivitetene dokumenteres i Kompetanseportalen. Når alle læringsaktiviteter innenfor et læringsmål er dokumentert gjennomført kan læringsmålet sendes til leder for godkjenning. Leder godkjenner læringsmålet på bakgrunn av innfridde læringsaktiviteter og informasjon fra veileder og minst en supervisor.
- *Kompetanseplan:* Planer over kompetansekrav som arbeidsgiver stiller sine ansatte. Dette handler ikke om utdanning. Inkluderer bl.a. opplæringsplaner.
- *Opplæringsplan:* En kompetanseplan med oversikt over hva nyansatte må opplæres i før de kan arbeide selvstendig.
- *Individuell utdanningsplan:* Det er forskriftsfestet at alle LIS skal ha hver sin individuelle utdanningsplan som bl.a. skisserer plan for neste halvår mtp. hvilke læringsmål det skal fokuseres på, hvilken seksjon man skal tilhøre mm. Den individuelle utdanningsplanen skal oppdateres halvårlig i samarbeid mellom LIS og veileder. Se mal for individuell utdanningsplan i eget dokument i EK-web, linket under.
- *Veiledning:* refleksjon, råd, oppfølging av faglig progresjon under spesialiseringen og bidrag i vurderingen av leger i spesialisering. Veiledningen innebærer planlagte og regelmessige samtaler mellom lege i spesialisering og veileder.

 SØRLANDET SYKEHUS	Organisering av spesialistutdanningen for leger i SSHF				Side: 6 Av: 6
Dokument-id: I.6.8.2-57	Utarbeidet av: Kari Johanne Eikeland Benitez	Fagansvarlig: Kari Johanne Eikeland Benitez	Godkjent dato: 09.03.2021	Godkjent av: Organisasjonsdirektør Nina Føreland	Revisjon: 2.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Utdanning/Leger i spesialisering (LIS)

- *Supervisjon*: å bistå og gi råd til leger i spesialisering i konkrete arbeidssituasjoner i den daglige virksomheten.
- *Evalueringskollegium = vurderingskollegium*: leder, veileder, aktuelle supervisører og eventuelt andre kolleger av LIS-ene setter seg sammen og vurderer LIS-ene etter systematiske vurderingsskjemaer. Skal skje to ganger per år. Nødvendig for å gi veileder et bedre veiledningsgrunnlag. Evalueringskollegium er spesielt nyttig ved vurdering av sammensatte eller sammenhengende læringsmål innenfor et tema som det tar tid å oppnå og som krever observasjon fra flere. LIS-en kan gjerne også delta selv. Se mal for evalueringskollegium i eget dokument i EK-web, linket under.

Kryssreferanser

[I.6.8.2-58 Funksjonsbeskrivelse for veiledere i spesialistutdanning av leger i SSHF](#)

[I.6.8.2-59 Veiledning av LIS - SSHF](#)

[I.6.8.2-60 Individuell utdanningsplan LIS - SSHF](#)

[I.6.8.2-61 Evalueringskollegium/ vurderingskollegium for LIS](#)

Eksterne referanser

[Rundskriv I-2/2019 Spesialistforskriften med kommentarer - regjeringen.no](#)

[Leger i spesialisering LIS-utdanning - Spesialisthelsetjenesten](#)